

BARBARA SOBOLCZYK
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
Katedra Edukacji Muzycznej

Profesor Zygmunt Gzella – Kierownik Katedry Wychowania Muzycznego w latach 1976–1999

STRESZCZENIE:

Profesor Zygmunt Gzella był demokratycznie wybranym rektorem Akademii Muzycznej w Łodzi oraz przez 23 lata Kierownikiem Katedry Wychowania Muzycznego tejże uczelni. Okres jego kadencji to czas wielu zmian i znaczącego rozwoju Akademii i Wydziału. Jako zdeklarowany zwolennik szerokiego rozumienia wychowania muzycznego, widział prof. Gzella jego miejsce w szkołach ogólnokształcących z wychowaniem przedszkolnym włącznie, w szkolnictwie muzycznym, w ruchu amatorskim, w instytucjach muzycznych i mediach. Jednym z głównych założeń takiej wizji było intensywne upowszechnianie kultury wysokiej w społeczeństwie i wyposażanie osób działających na jej rzecz w nowoczesne narzędzia. Celom tym służyły liczne działania obejmujące nowatorskie projekty artystyczne i nowe formy dydaktyczne angażujące studentów i pracowników uczelni. Profesor Gzella prowadził równocześnie aktywną działalność koncertową jako dyrygent, nagraniową, naukową i popularyzatorsko-dziennikarską. Ta nieprawdopodobnie rozległa i zróżnicowana działalność na wielu polach została doceniona i wielokrotnie nagrodzona m.in. medalem pańskim „Pro Ecclesia et Pontifice”.

SŁOWA KLUCZOWE: Zygmunt Gzella, Katedra Wychowania Muzycznego, Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Łodzi, Akademia Muzyczna w Łodzi.

Zaprezentowanie – a zapewne dla wielu czytelników jedynie przypomnienie – sylwetki profesora Zygmunta Gzelli piastującego stanowisko Kierownika Katedry Wychowania Muzycznego łódzkiej uczelni w latach 1976–1999 jest dla mnie zaszczytem i prawdziwą przyjemnością. Znając skrupulatność (jak sam mawiał – skrupulantyzm) profesora w składaniu i gromadzeniu wszelkiego rodzaju sprawozdań czy protokołów, nie przypuszczałam, że zadanie to okaże się tak trudne. Dokumentacja dotycząca Katedry znajdująca się w posiadaniu Archiwum uczelni jest jednak niekompletna, a znalezione w różnych opracowaniach i zachowanych nielicznych dokumentach informacje niejednokrotnie rozbieżne. Pomocne okazało się zachowane archiwum domowe profesora udostępnione dzięki życzliwości rodziny, a także żywa pamięć zachowana we wspomnieniach współpracowników.

Profesor Zygmunt Gzella kierował Katedrą Wychowania Muzycznego nieprzerwanie przez 23 lata. Okres tej rekordowo długiej kadencji to czas wielu zmian i znaczącego rozwoju Wydziału. Jako zdeklarowany zwolennik szerokiego rozumienia wychowania muzycznego, obejmującego – obok zagadnień czysto pedagogicznych – nieodzowny i akcentowany aspekt artystyczny, działania animatorskie, popularyzatorskie (wraz z problematyką upowszechniania w środkach masowego przekazu) czy nawet pedagogikę instrumentalną, widział prof. Gzella jego miejsce w szkołach ogólnokształcących z wychowaniem przedszkolnym włącznie, w szkolnictwie muzycznym, w ruchu amatorskim, w instytucjach muzycznych i mediach. Taka wizja implikowała określony styl kierowania pracą Katedry. Dzięki swojemu wszechstronnemu wykształceniu (uniwersyteckie studia pedagogiczne oraz dwa kierunki muzyczne), a także wielostronności zainteresowań i doświadczeń zawodowych, umiał prof. Gzella docenić zarówno wszystkie te dziedziny, jak i różne aspekty działania katedry jako jednostki akademickiej. Przejmując jej kierownictwo, był wykładowcą z 19-letnim już stażem (pracował od 1952 roku) i doświadczeniem na stanowisku prodziekana. Świetnie zorientowany w sytuacji i potrzebach Wydziału, nie rezygnując z dotychczasowej ogólnej koncepcji, a wyznając jednocześnie maksymę „schola semper reformanda”, postawił przed Katedrą nowe i liczne zadania.

Jednym z pierwszych celów, który chciał osiągnąć i do realizacji którego motywował, było pobudzenie i ukierunkowanie aktywności naukowej i badawczej członków Katedry. Służyć temu miało skupienie wysiłków wokół wspólnie przyjętego tematu, zwieńczenie których przybrało postać sesji naukowej i publikacji. W prace te angażowani byli także studenci poprzez planowanie i włączanie prac magisterskich do wspólnych badań.

Dla podniesienia poziomu podejmowanych na tym polu działań zorganizowano w 1982 roku cykl wykładów na temat metodologii pracy naukowej. Wygłosili je: Zdzisława Szczech („Prowadzenie prac naukowych – ogólne wymogi formalne”), Zygmunt Gzella („Monografia szkoły muzycznej”) i Jacek Piekarski, pracownik Uniwersytetu Łódzkiego, („Metody badań socjologicznych”).

Profesor Gzella wprowadził także do prac Katedry nowość – zorganizowaną stałą informację naukową, obejmującą nowe publikacje książkowe i prasowe związane z problematyką wychowania muzycznego oraz wydania materiałów nutowych, w tym również zagranicznych. Zgodnie z przyjętym na początku każdego roku akademickiego szczegółowym harmonogramem planowanych zebrań informacja ta miała być prezentowana przez

wyznaczone do poszczególnych działów osoby. Profesor zawsze podkreślał wagę stałego rozwoju poprzez zapoznawanie się z literaturą przedmiotu, dlatego zabiegał o stworzenie podręcznej wydziałowej biblioteczki zawierającej zarówno wspomniane publikacje, jak i prace magisterskie powstałe na Wydziale, które udało się zebrać i zewidencjonować w postaci zbioru ponad 600 egzemplarzy. Niestety tylko w sferze planów pozostało zgromadzenie kopii wyciągów fortepianowych utworów symfonicznych i partytur chóralnych.

Podziw budzi zachowana dokumentacja zawierająca plany pracy Katedry na poszczególne lata wraz z projektowanymi referatami, które profesor Gzella wprowadził na stałe do porządku posiedzeń. Ich tematyka obejmowała całe spektrum zagadnień związanych z wychowaniem muzycznym.

Wszystkie te zintensyfikowane działania zaowocowały pięcioma ogólnopolskimi sesjami naukowymi zorganizowanymi przez Katedrę. Były one poświęcone następującym tematom: „Teoretyczne podstawy wychowania muzycznego” (1981), „Zespoły muzyczne na wydziale Wychowania Muzycznego jako warsztat praktyki dyrygenckiej” (1989), „Kształcenie unitarne czy specjalizacja” (1991), „O miejsce muzyki w szkole” (1993), „Obszary i formy działalności zawodowej absolwentów kierunku Wychowania Muzycznego” (1999).

Obok nich odbyły się także cztery sesje metodyczne: „Otwarcie Pracowni Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej” (1985), „Rola pracowni Wychowania Muzycznego w szkole ogólnokształcącej” (1986), „Przygotowanie studentów do realizacji procesu edukacji muzycznej uczniów w szkole ogólnokształcącej” (1992) i „Formy aktywności muzycznej ucznia, studenta i nauczyciela” (1995).

Inspirując do wystąpień w ramach sesji oraz zapraszając specjalistów z całej Polski, Kierownik Katedry dbał także o możliwości uczestnictwa – biernego lub czynnego – jej członków w sesjach naukowych, sympozjach czy seminariach organizowanych przez inne ośrodki. Służyły temu rozwinięte kontakty z katedrami Wychowania Muzycznego innych uczelni i instytucjami muzycznymi takimi jak: Instytut Wychowania Muzycznego Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Lublinie, Instytut Kształcenia Nauczycieli w Warszawie, Katedra Kształcenia Nauczycieli Wychowania Muzycznego i Technicznego Uniwersytetu Łódzkiego, Zakład Wychowania Muzycznego UŁ w Zgierzu.

W zakresie usprawniania i podnoszenia poziomu procesu dydaktycznego na Wydziale prof. Gzella wniósł wkład trudny do oceny. Katedra pod jego kierunkiem uporządkowała programy poszczególnych przedmiotów wraz ze szczegółowym określeniem treści, wymagań egzaminacyjnych i obowiązkowych lektur oraz opracowaniem tzw. siatek godzin. Wprowadzono ponadto kilka nowych przedmiotów. Powstał także projekt Indywidualnego Toku Studiów. W trosce o klarowność procesu dydaktycznego w 1980 roku odbyło się kilka dyskusji dotyczących problemów związanych z techniką dyrygencką. Wygłoszone zostały również trzy referaty, które zaprezentowali: Tomasz Szymański (*Podstawowe pojęcia manualnej techniki dyrygenckiej*), Mieczysław Wojciechowski (*Fermata*) oraz Tadeusz Błaszczyk (*Ruchy przygotowawcze i wyprzedzające w procesie dyrygowania*).

W latach 80. z inspiracji profesora Gzelli opracowano „Raport o stanie Wydziału”, który wraz z postulatami reform został przedłożony Senatowi. Jednym z ważniejszych efektów tego posunięcia było wprowadzenie – choć nie bez oporów – dwóch specjalizacji:

dyrygenckiej i pedagogicznej, które znakomicie funkcjonowały przez wiele lat i do których teraz powszechnie się wraca w większości uczelni muzycznych. Profesor Gzella przez wiele lat zabiegał o wprowadzenie także specjalizacji animatorskiej i rytmiczno-umykalniającej. Niestety okoliczności ciągle zmieniających się wytycznych ministerialnych i niepewnej sytuacji kierunku uniemożliwiły realizację tych śmiałych zamierzeń. Sukcesem natomiast zakończyło się postulowane przez Profesora wydłużenie studiów z 4 do 5 lat. Zmiana ta wynikała z koncepcji systemu studiów, w której zmniejszeniu uległaby liczba obowiązkowych zajęć na korzyść zwiększenia ilości wolnego czasu niezbędnego do podjęcia samodzielnych studiów. Tu warto przytoczyć znamienne zdanie Profesora: „Brzydzimy się wszelkim przymusem, przyznając każdemu wolność wyboru”.

Niektóre reformatorskie pomysły Profesora okazywały się zbyt nowatorskie jak na tamte czasy, inne nie wytrzymały zderzenia z rzeczywistością finansową. Przepadły w ten sposób m.in. próby utworzenia studiów podyplomowych czy Studium Wokalistyki Piosenkarskiej. Częściowo, w ramach aktywizacji studentów, udało się wprowadzić ankiety oceniające wykładowców – pomysł, który dopiero obecnie doczekał się pełnej realizacji. Postulaty utworzenia Koła Naukowego Studentów i Koła Absolwentów Wydziału Wychowania Muzycznego ze zmiennym szczęściem znajdowały aprobatę władz uczelni i samych studentów, nigdy jednak nie stały się formą stałą i w pełni aktywną, co niewątpliwie uznać należy za niewykorzystaną, niestety, szansę.

Dzięki przeprowadzonej przez profesora Gzellę analizie porównawczej działalności katedr i wydziałów Wychowania Muzycznego w Polsce, można dziś śmiało powiedzieć, że łódzka uczelnia miała wówczas najlepiej rozwinięty system praktyk – zarówno pedagogicznych, jak i dyrygenckich. Nasi studenci mieli możliwość próbowania i doskonalenia swoich umiejętności w szkołach, w ramach staży w instytucjach upowszechniania kultury, w chórach szkolnych i amatorskich, ale przede wszystkim w zespołach wydziałowych, których liczba za kierownictwa profesora Gzelli doszła do 7. Stanowiły je trzy chóry (2 żeńskie i 1 mieszany), zespół instrumentów szkolnych Orffa, orkiestra wydziałowa Odeon, zespół gitarowy i akordeonowy. Żadna inna uczelnia nie miała takiej bazy do pracy dyrygenckiej. Oczywiście wiązało się to z koniecznością zakupu instrumentów i materiałów nutowych. Dzięki przedsiębiorczości profesora Gzelli Wydział zakupił zestaw instrumentów szkolnych, 2 ksylofony chromatyczne i organy elektryczne. Udało się także zaopatrzyć bibliotekę uczelnianą w 70 pozycji materiałów orkiestrowych wycofanych ze zbiorów Orkiestry Polskiego Radia i Telewizji w Łodzi. Studenci próbowali także swych sił w roli prelegentów i konferansjerów, prowadząc koncerty akademickie.

Jednak najcenniejszym polem praktyk, a jednocześnie chlubą, całej uczelni stała się Pracownia Wychowania Muzycznego, zaprojektowana i z wielką pasją i poświęceniem utworzona przez dr Wiesławę Pychyńską-Kindykiewicz. Uroczyste otwarcie nastąpiło 8 maja 1985 roku. Jest to nowatorski, wzorcowy model pracowni do zajęć z wychowania muzycznego, będący jednocześnie bazą kształcenia ucznia i studenta, a zarazem doskonalenia nauczyciela. Przychylny i mocno zaangażowany w realizację tego projektu profesor Gzella podkreślał zawsze niezastąpioną rolę naukową, dydaktyczną i metodyczną Pracowni, która prowadzi stałą współpracę z licznymi instytucjami kulturalno-oświatowymi z całej Polski, jak również z zagranicy – m.in. z Kuby, Kanady, Węgier i Litwy. Za szczególnie

cenne, obok aktywnej działalności konsultacyjnej i pedagogicznej, uważał profesor Gzella prowadzenie przez zespół Pracowni zróżnicowanej i ambitnej działalności artystycznej. Była ona realizowana w ramach zajęć pozalekcyjnych. Działające w Pracowni zespoły: Zespół Instrumentalny Orffa, Zespół Pieśni i Tańca „Tańczące nutki”, Zespół Tworzenia Form, Zespół Syntezatorów i Dziecięcy Teatr Muzyczny „Bajkonutka” mają na swoim koncie liczne występy, nagrania dla Polskiego Radia i Wytwórni Filmów Oświatowych [Pychyńska-Kindykiewicz 1993].

Profesor Gzella, angażując się całym sercem w działania reformatorskie, prowadził równocześnie aktywną działalność koncertową, nagraniową i popularyzatorsko-dziennikarską, pracując w Łódzkiej Rozgłośni Polskiego Radia, na Uniwersytecie Łódzkim, w Państwowej Szkole Muzycznej im. S. Moniuszki oraz na stałe współpracując z czasopismami „Ruch Muzyczny” i „Poradnik Muzyczny”. Nie zaprzestawał również działalności jako dyrygent symfoniczny, współpracując z wieloma filharmoniami w kraju. Chór uczelniany pracujący pod kierunkiem Profesora przez blisko 30 lat i założony w 1980 roku Chór Kameralny mają w swym dorobku wykonania wielu ważnych dzieł światowej literatury, a także liczne prawykonania utworów kompozytorów współczesnych zarówno na estradach polskich, jak i podczas licznych wyjazdów zagranicznych.

Dorobek naukowy profesora Gzelli, oprócz zorganizowanych przez niego licznych sesji naukowych, obejmuje publikacje z zakresu wychowania muzycznego – *Z dziejów Akademii Muzycznej w Łodzi (materiały historyczne)*, cz. I, *Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna* [Gzella 1991]; *Społeczny sens muzyki i jego wychowawcze implikacje* [Gzella 1979]; *Wychowanie muzyczne jako przygotowanie do uczestnictwa w kulturze muzycznej* [Gzella 1984]; *40 lat działalności PWSM – Akademii Muzycznej w Łodzi* [Gzella 1986]; *Prowadzenie zespołów instrumentalnych. Zarys metodyki* [Gzella 1988, Gzella 1989]; *Nowe idee w kształceniu studentów i promowaniu pracowników naukowych na kierunkach wychowania muzycznego* – referat wygłoszony podczas Dni Wydziału Wychowania Muzycznego w Akademii Muzycznej w Katowicach (6 IV 1995 r.) opublikowany przez „Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME”.

Do dorobku naukowego profesora Gzelli zaliczyć należy także szereg prac nieopublikowanych, m.in. *Wychowanie muzyczne w szkole ogólnokształcącej. Podstawy i metody* – praca magisterska wyróżniona na konkursie prac magisterskich, UŁ 1952; *Wokalno-instrumentalna twórczość J.S. Bacha jako zagadnienie stylu wykonawczego*, wykład wygłoszony w ramach przewodu kwalifikacyjnego na stanowisko docenta, Poznań 1964 (maszynopis); *Problematyka badań nad warunkami studiowania uczenia się w wyższych szkołach muzycznych*, 1968 (maszynopis); *Działalność muzyczna Polskiego Radia i Telewizji w latach 1945–1973* – referat wygłoszony na sesji naukowej pt. „Kultura muzyczna Łodzi”, 1973; *Implikacje wychowawcze muzyki* – referat wygłoszony w filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie na sesji naukowej (2 III 1979); *Kontrowersje wokół wprowadzenia specjalizacji na kierunku wychowania muzycznego* – referat wygłoszony na ogólnopolskiej sesji naukowej pt. „Kształcenie unitarne czy specjalizacja” w Akademii Muzycznej w Łodzi w roku 1991; *Cele, zadania i zakres tematyczny sesji* – referat wprowadzający do ogólnopolskiej sesji naukowej pt. „O miejsce muzyki w szkole” wygłoszony w Akademii Muzycznej

w Łodzi w roku 1993, a także czekająca nadal na redakcję *Gramatyka ruchu dyrygenta*, której Profesor nie zdążył ukończyć.

W latach 1951–1982 Profesor rozwijał działalność publicystyczną w Polskim Radiu, dla którego przygotował ok. 1000 audycji słowno-muzycznych. Był także autorem wielu artykułów o problematyce muzycznej publikowanych w „Ruchu Muzycznym”, „Poradniku Muzycznym” czy „Odgłosach”.

O swym dorobku twórczym profesor Gzella nie lubił mówić, uważając go za mało istotny, ale i tu mamy do czynienia z charakterystyczną różnorodnością. Znaleźć w nim bowiem można zarówno kompozycje, jak i aranżacje na chór i orkiestrę, a także przekłady tekstów utworów oratoryjnych.

Jako pedagog kierował pracami ponad 150 magistrantów, wielokrotnie był recenzentem w przewodach kwalifikacyjnych I i II stopnia oraz w postępowaniach związanych z procedurą przyznawania tytułu profesora. Był członkiem zwyczajnym Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

W latach 1989–2000 był w składzie Rady Ekspertów do spraw Chórów i Zespołów Instrumentalnych, a w latach 1993–1996 pełnił także funkcję eksperta Rady Wyższego Szkolnictwa Artystycznego.

Od roku 1981 przyszło mu godzić obowiązki Kierownika Katedry i Rektora Akademii Muzycznej, którym został wybrany w pierwszych demokratycznych wyborach i ponownie w drugiej kadencji. Był przy tym znakomitym przełożonym, który obejmując całość kształt pracy katedry czy uczelni, umiał w każdym dostrzec przede wszystkim człowieka, z jego aspiracjami, marzeniami, wątpliwościami. Wspierał, motywował, inspirował, niejednokrotnie bronił i zawsze wierzył w swoich pracowników. Jednym z przykładów dbałości o podwładnych może być powstały w 1982 roku memoriał w sprawie statusu pianisty akompaniatora biorącego udział w lekcji dyrygowania na wydziale Wychowania Muzycznego. Postulowano w nim równe traktowanie wszystkich pianistów akompaniatorów zatrudnionych na uczelni.

Za jego kadencji udało się przeprowadzić z sukcesem szereg przewodów i awansów: 4 przewody I stopnia na stopień adiunkta, 4 przewody II stopnia i 4 nominacje profesorskie. Wielką troską profesora Gzelli była trudność czy wręcz brak możliwości awansu pracowników naukowo-dydaktycznych zajmujących się dyscyplinami humanistycznymi, nieprowadzącymi działalności artystycznej. Droga przewodów artystycznych była dla nich z oczywistych przyczyn zamknięta, zaś naukowe doktoraty i habilitacje na uniwersytetach mało dostępne ze względu na bardzo wąską specjalizację, jaką jest humanistyka muzyczna i brak w tych uczelniach zajmujących się nią specjalistów. Wiele energii i zaangażowania włożył profesor Gzella w próby zwrócenia uwagi odpowiednich władz na ten problem, a także przedkładanie sugestii rozwiązań. Niestety, ze smutkiem należy przyznać, próby te przynajmniej do dziś nie przyniosły oczekiwanych efektów.

Jako orędownik idei powszechnego dostępu do wychowania muzycznego i płynącego zeń pożytku na wszystkich etapach rozwoju człowieka, przestrzegał przed wychowaniem, a zwłaszcza przed rządami „pokolenia głuchych”. To stanowisko najsilniej zaakcentowane zostało w roku 1992, kiedy wraz z Katedrą zaktywizował środowisko akademickie i pedagogiczne związane z wychowaniem muzycznym w proteście przeciw

wdrożeniu opracowanej przez MEN reformy systemu oświatowego. Nowa koncepcja spychała wychowanie estetyczne na margines zajęć fakultatywnych. Efektem tego zdecydowanego sprzeciwu była konferencja zorganizowana przez MEN, a także sesja naukowa w łódzkiej uczelni, która przyciągnęła wielu zaangażowanych przeciwników bezmyślnej reformy. O sukcesie trudno mówić, bowiem walka ta trwała dalej – nawet wtedy, kiedy Profesor złożony ciężką chorobą dyktował pisma do kolejnych ministrów – i faktycznie trwa aż do dziś.

Ta nieprawdopodobnie rozległa i zróżnicowana działalność na wielu polach została doceniona i wielokrotnie nagrodzona. Wśród najcenniejszych dla Profesora wymienić warto medal papieski „Pro Ecclesia et Pontifice”, medal Uniwersytetu w Marburgu za „wybitny wkład w dzieło pojednania między Polakami i Niemcami”, a także – o czym mało kto wie – tytuł „Profesora na piątkę” przyznanego mu w 1997 roku przez studentów łódzkich uczelni.

Odchodząc w 1999 roku na emeryturę i przekazując kierownictwo Katedry następcom, profesor Gzella wyraził nadzieję, że bez kompleksów podejmą zapoczątkowaną przez niego i tak mu drogą walkę o godne miejsce muzyki w szkole, a także godną rangę zawodu nauczyciela w świadomości społecznej.

BIBLIOGRAFIA:

- Cieślak Lucjan (1998), *Muzyka Łodzi. Z dziejów Akademii Muzycznej w Łodzi*, cz. 3, Akademia Muzyczna w Łodzi, Łódź, s. 213–216.
- Gzella Zygmunt (1979), *Społeczny sens muzyki i jego wychowawcze implikacje*. [W:] *Muzyka środkiem uspołeczniania młodych*. Materiały Międzynarodowego Seminarium ISME – Pro Sinfonika 1978 „Biblioteka Problemowa”, Poznań.
- Gzella Zygmunt (1984), *Wychowanie muzyczne jako przygotowanie do uczestnictwa w kulturze muzycznej*. [W:] *Zeszyt Naukowy Akademii Muzycznej w Łodzi* nr XIII, Łódź 1984.
- Gzella Zygmunt (1986), *40 lat działalności PWSM – Akademii Muzycznej w Łodzi. Próba syntezy*. [W:] *Zeszyt Naukowy Akademii Muzycznej w Łodzi*, nr XVI, s. 134–144.
- Gzella Zygmunt (1989), *Prowadzenie zespołów instrumentalnych. Zarys metodyki*, „Poradnik Muzyczny”, nr 1.
- Gzella Zygmunt (1991), *Z dziejów Akademii Muzycznej w Łodzi: (materiały historyczne)*, cz. 1, Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna 1945–1975. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Gzella Zygmunt (1995), *Nowe idee w kształceniu studentów i promowaniu pracowników naukowych na kierunkach wychowania muzycznego*, „Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME”.
- Pychyńska-Kindykiewicz Wiesława (1993), *Wzorcowa Pracownia Wychowania Muzycznego w szkolnictwie ogólnokształcącym: realizacja modelu w Akademii Muzycznej w Łodzi*, Łódź: Akademia Muzyczna w Łodzi.

Źródła:

- Sprawozdania roczne i plany pracy Katedry Wychowania Muzycznego – archiwum domowe prof. Z. Gzelli.
- Sprawozdanie działalności Katedry Wychowania Muzycznego w latach 1976–1999 – Archiwum Akademii Muzycznej w Łodzi.
- Akta Osobowe prof. Z. Gzelli – Archiwum Akademii Muzycznej w Łodzi.

Professor Zygmunt Gzella – the Head of the Music Education Chair in 1976–1999

SUMMARY:

Professor Zygmunt Gzella was a democratically elected Rector of the Academy of Music in Łódź and for 23 years he also served as the Head of the Music Education Chair of the Academy. His term of office was the period of numerous changes and significant development of both the Academy and the Faculty. As a self-admitted proponent of a broad understanding of music education, Professor Gzella believed that the place of music education was in comprehensive schools, including pre-schooling, in music schools, in an amateur movement, in music institutions and in the media. Some of the main assumptions of this vision were an intense promotion of high culture within the society and equipping the people working for culture with modern tools. What served these aims were numerous activities comprising innovative artistic projects and new didactic methods involving students and the Academy employees. Professor Gzella simultaneously pursued an intensive concert and recording activity as a conductor; he also embarked on academic, promotional and journalistic undertakings. His activity, incredibly extensive and varied, pursued in so many fields was recognized and awarded on many occasions, e.g. with the papal “Pro Ecclesia et Pontifice” medal.

KEYWORDS: Zygmunt Gzella, The Music Education Chair, The State Higher School of Music in Łódź, The Academy of Music in Łódź.

